IXIA

♦

THUNBERG

Smithsonian
Libraries and Archives

Conserved with funds from
Keith Boi, in memory of
Kathy Anne Boi

D. D.

IXIA,

QUAM

DISSERTATIONE BOTANICA

DELINEATAM,

CONS. EXPERIENT. FAC. MED. UPSAL.

PRÆSIDE

CAROL. P. THUNBERG,

MED. DOCT. PROF. REG. ET EXTRAORD., ACAD. CÆSAR. N. C. REG. SCIENT. HOLMIENS., SOCIET. SCIENT. UPS. PATR. HOLMENS. BEROL. N. SCRUT. LUND. HARLEM. AMSTEL. ET NIDROSIENS. MEMBRUM.

PUBLICO EXAMINI SUBJICIT,

JOHANNES DAN. RUNG,

STOCKHOLMIENSIS.

IN AUDIT. GUST. MAJ. D. XXI JUNII ANNO MDCCLXXXIII.

H. A. M. S.

UPSALIÆ,
TYPIS JOHAN. EDMAN, DIRECT. ET REG. ACAD. TYPOGR.

SMITHSONIAN INSTITUTION
C
MAY 25 1932
291154
NATIONAL MUSEUM

IN SACRAM REGIAM MAJESTATEM

MAGNÆ FIDEI VIRO,

DIRECTORI GENERALI NOSOCOM. REGN.

SVECIÆ ETC. ETC.

EQUITI AURATO ORD. REG. VASÆI

GENEROSISSIMO ATQUE NOBILISSIMO

DOMINO DOCT.

OLAO AF ACRELL,

MÆCENATI MAXIMO.

SACRUM.

584.24
T52
QK
495
I75
T55
1783
SCNHRB

DISSERTATIO BOTANICA
DE
IXIA.

§. I.

Ixia, ex ordine Naturali Enſatarum, *Triandra, monogyna*, a ceteris congeneribus diſtinguitur *corolla monopetala, tubuloſa; tubo recto, filiformi; limbo 6-partito, æquali.* Diu licet, et veteribus quoque, quædam hujus ſpecies fuerint notæ, plurimæ tamen recentiorum inventis ſunt adnumerandæ. Paucæ illæ, quæ huc uſque detectæ et deſcriptæ fuerunt, plerumque ſiccatæ in manus Botanicorum inciderunt, ſic ut ex ſpeciminibus ſiccis characteres vel inſufficientes vel omnino falſi confecti ſint, unde neque ipſum Genus neque Species invicem dignoſci potuerunt. Ob haſce rationes corolla generis ſæpiſſime dicta fuit hexapetala. Ob easdem rationes ad hoc Genus, nullo tamen jure, relatæ ſunt ſic dictæ Ixia chinenſis, gladiata et africana, quæ ad Moræas migrare omnino debent. Præterea et ſponte creſcentes et imprimis in hortis cultæ ita variant *ſcapo ſimplici* et *ramoſo*, *ſcapo brevi* et *altiori*, *floribus paucis* et *plurimis*, *rachide recta* vel *flexuoſa*, ut facile fallatur ille, cui non contingit in ſolo natali attentiori oculo omnes varietates inſpicere et accuratiori ſubjicere examini. Itaque cum Cel. Præſidi in Africa Auſtrali, ubi omnes Ixiæ ſponte creſcunt, vivas colligere et deſcribere, mihi vero ex

 her-

herbario ſicco illas in ordinem redigere contigerit, non inutile fore duximus, amplum ſatis hoc genus accuratius determinare et ſpecies melioribus atque certioribus characteribus ſpecificis inſignire, quam qui antea dati fuerunt, additis 15 novarum deſcriptionibus et ſeptem figuris. Ita tamen facile non eſt, in tanta ſpecierum multitudine, quæ infinite variant et luxuriant, nec ullas fere notas conſtantes ſervant, optimos eruere characteres ſpecificos, ac quisque ſibi perſvaſerit. Non mirum itaque, neque ſecundum Syſtema Linnæanum, neque ſecundum Diſſertationem Domini de la Roche, Ixiarum ſpecies certo inveſtigari poſſe. Si ergo neque noſtri conatus omnibus tollendis difficultatibus ſuffecerint, ignoſcas H. L. et hiſce, donec meliora præſtiterit alius, benigne utaris.

§. II.

CHARACTER GENERICUS.

CALYX. *Spatha* bivalvis, infera, corolla brevior: *valvulæ* oblongæ, perſiſtentes; exterior latior interiorem vaginans.

COROLLA monopetala, tubuloſa, regularis, ſupera. *Tubus* filiformis, ſenſim ampliatus, rectus. *Limbus* campanulatus, regularis, 6-partitus: *laciniæ* oblongæ, obtuſæ, æquales, patentes.

STAM. *Filamenta* tria, filiformi-ſubulata, tubo prope os inſerta, corolla breviora. *Antheræ* oblongæ, ſulcatæ.

PIST. *Germen* inferum, triangulare, glabrum.

Sty-

DSI

Stylus ſimplex, filiformis, erectus.
Stigmata tria, filiformia.

PERIC. *Capſula* ovata, trigona, ſtriata, obtuſa, glabra, trivalvis, trilocularis.

Semina plura, rotundata, glabra.

Eſſentia Generis: Corolla tubuloſa: Tubus filiformis, rectus; Limbus 6-partitus, campanulatus, æqualis. Stigmata tria, ſimplicia.

Obſ. Corolla Ixiæ numquam 6-petala.

§. III.

DIVISIO SPECIERUM.

* *caule ramiſque folioſis.*

fruticoſa. 1. I. caule ramoſo, foliis imbricatis tecto.

** *ſcapo foliis breviore:*

minuta. 2. I. ſcapis unifloris, foliis lævibus.

bulbocodium. 3. I. ſcapo ramoſo, floribus ſolitariis, foliis ſulcatis reflexis.

humilis. 4. I. ſcapo ramoſo, floribus ſecundis, foliis ſulcatis erectis.

*** *ſcapo foliis longiore:*

a. *hirſutæ.*

piloſa. 5. I. foliis linearibus piloſis, floribus alternis.

hirta. 6. I. foliis enſiformibus hirtis, floribus ſecundis.

ſecunda. 7. I. foliis elliptico-enſiformibus, ſcapo villoſo-ſcabro.

b. *glabræ:*

α foliis criſpis:

criſpa. 8. I. foliis linearibus criſpis, floribus alternis.

cinnamomea. 9. I. foliis lanceolatis criſpis, floribus alternis.

corymboſa. 10. I. foliis lanceolatis criſpis, ſcapo ancipiti.

β foliis æqualibus:

linearis. 11. I. foliis linearibus, ſcapo ſimplici erecto.

capillaris. 12. I. foliis linearibus, ſcapo polyſtachyo, ſpathis ſcarioſis.

ſetacea. 13. I. foliis linearibus, ſcapo flexuoſo glabro.

ſcillaris. 14. I foliis linearibus, floribus ſecundis, rachide flexuoſa.

ariſtata. 15. I. foliis linearibus, ſpathis ariſtato-dentatis.

pendula. 16. I. foliis lineari-enſiformibus, ſcapo polyſtachyo, ſpicis pendulis.

bulbifera. 17. I. foliis enſiformibus, ſpathis membranaceis ſetaceo-laceris.

erecta. 18. I. foliis enſiformibus, ſcapo polyſtachyo, floribus alternis immaculatis.

maculata. 19. I. foliis enſiformibus, ſcapo polyſtachyo, floribus alternis, corollis baſi maculatis.

crocata. 20. I. foliis enſiformibus, floribus ſecundis, corollis baſi hyalino-feneſtratis.

lancea.

lancea. 21. I. foliis enſiformibus, floribus ſecundis, ſcapo ſimplici flexuoſo.
pentandra. 22. I. foliis enſiformibus, floribus pentandris.
falcata. 23. I. foliis enſiformibus reflexo-falcatis.
exciſa. 24. I. foliis ovatis, floribus ſecundis, ſcapo flexuoſo.

§. IV.

DESCRIPTIONES SPECIERUM.

Radix omnibus bulboſa eſt, bulbo extus a rudimentis foliorum priorum annorum reticulato, intus ſolido. In Ixia pendula bulbi plures impoſiti, depreſſi.

Folia vaginantia, equitantia, integra, ſæpius glabra et ſcapo breviora.

Scapus ſimplex vel polyſtachyus, ſæpiſſime varians. *Cauleſcens* unica eſt ſpecies fruticoſa.

Floreſcentia ſpicata, ſpica ſimplici vel diviſa: nulli itaque flores pedunculati, ſed qui quales videntur, terminales ſunt in Ixiis polyſtachyis ramis unifloris.

1. Fruticosa. I *Caulis* ſuffruticoſus, ramoſus, totus glaber et foliis tectus, palmaris vel paullo ultra.

Folia linearia, apice attenuata, ſubfalcata, tenuiſſime ſtriata, denſiſſime imbricata, pollicaria uſque bipollicaria.

Flores terminales, cærulei.

Spathæ membranaceæ.

Tubus corollæ flavus, ſemipollicaris.

2. MINUTA. I. *Bulbus* globoſus, reticulo tectus, magnitudine piſi.

Folia vagina incluſa, linearia, ſupra concava, ſubtus convexa, glabra, erecta, longitudine ſcaporum, unum pro ſingulo ſcapo.

Scapus raro unicus, ſæpius plures, 2-4 vel ultra, ſimplices, teretes, erecti, uniflori, glabri, pallide purpuraſcentes, pollicares, bracteati.

Bracteæ paullo ſupra medium duæ, lineari-filiformes, oppoſitæ, erectæ, lineam vix longæ.

Calyx nullus, niſi bracteæ.

Corollæ tubus albus, ſtriis purpureis. Limbi *laciniæ* ſupra concavæ, niveæ, ſubtus albæ, ſtria duplici purpurea, longitudine tubi, lineam dimidiam longæ.

Antheræ erectæ, flaveſcentes.

Capſula vireſcens ſtriis purpureis.

Facies tota adeo Fabriciæ minutæ, ut niſi inſpiceres ſtamina, ſtigma et bulbum, eandem crederes

3. BULBOCODIUM. I. *Bulbus* ovatus, glaber, ſubtruncatus, fibrilloſus.

Scapus trigonus, inferne vaginatus, ramoſus, pauciflorus, glaber, palmaris vel ſpithamæus.

Folia linearia, acuta, ſulcata, craſſiuſcula, glabra; infimum longiſſimum ſcapo longius ſæpe duplo vel ultra, laxum, reflexum; reliqua, circiter duo vel tria longitudine ſcapi erecta.

Flores

Flores in ſcapi ramis terminales, majuſculi, ſenſim florentes.

Spatha exterior ovata, viridis; interior lanceolata, acuta, membranacea, capſulam vaginans.

Corollæ tubus breviſſimus: Limbi *laciniæ* intus flavæ, ſtriis tribus fuſcis, extus flavo-vireſcentes.

Filamenta pubeſcentia.

Stigmata ſex, reflexa.

Differt a reliquis Ixiis ſtigmatibus ſex.

Variat floribus 1:o petalis 3 interioribus flavis; 3 exterioribus viridibus.
2:o petalis 3 interioribus albo-flavis; 3 exterioribus vireſcentibus.
3:o petalis 3 interioribus cæruleo-albis; 3 exterioribus vireſcentibus.
4:o corollis parvis, 3 interioribus albis, 3 exterioribus viridibus.
5:o corollis luteis.
6:o corollis cæruleis.
7:o corollis roſeis fundo luteo.

Variat præterea floribus magnis et minoribus, omnium colorum; foliis linearibus et filiformibus.

Scapus vero multiflorus eſt; rarius vero niſi unicum florem ſimul aperit, reliqnis intra ſpatham reconditis, ſic ut uniflorus videatur.

Folia interdum filiformia, interdum linearia, interdum enſiformia, ſcapo plerumque longiora, et ſæpius reflexa.

Bulb.

Bulbocodium et *roſea* eadem eſt ſpecies, e plurimis varietatibus conſtans: ab aliis diſtingvitur:
1. foliis reflexis, marginibus revolutis.
2. floribus remotis plus, quam in aliis.

4. Humilis I. *Bulbus* profunde inſidens, glaber, magnitudine avellanæ.

Scapus ſimplex vel ramoſus, filiformis, erectus, palmaris uſque ſpithamæus.

Folia duo vel tria, linearia, multi-ſulcata, glabra, erecta, ſcapo longiora.

Flores racemoſi, tres uſque octo in rachide flexuoſa.

Spathæ virides, truncatæ.

Variat α. corolla lutea.
β. corolla albido-rufeſcens ſ. incarnata.
γ. ſcapo indiviſo, paucifloro.
δ. ſcapo ramoſo, multifloro.

5. Pilosa. I. *Bulbus* globoſus, fibroſus, glaber, magnitudine vix piſi.

Folia linearia, acuminata, ſubterna, erecta, ſtriata, piloſa, ſcapo duplo breviora.

Scapus ſimplex, teres, erectus, glaber, multiflorus, palmaris et ultra, ſuperne obſcure purpuraſcens.

Flores alterni, ſeſſiles, ſubnutantes.

Corolla extus rufeſcens, intus alba. Limbi *laciniæ* concavæ, tres inferiores albæ; tres exteriores intus albæ, extus purpureo-vireſcentes, margine albo.

An-

Antheræ lineares, baſi bifidæ, dorſo ſupra baſin inſertæ, flavæ.

Stigmata erecto-inflexa, hirta, alba.

Capſula 6-ſulcata.

Veſperi ab hora quarta flores aperit.

6. Hirta. I. *Folia* enſiformia, ſtriata, villoſa, ſcapo breviora.

Scapus ſimplex, inflexo-erectus, glaber.

Flores ſecundi, ſaturate cærulei.

Spathæ integræ.

Valde ſimilis I. *ſecundæ*, ſed differt: foliis valde villoſis, pilis albidis.

7. Secunda. I. *Bulbus* deorſum imbricatus, durus, magnitudine piſi.

Folia enſiformia, inferne attenuata, glabra, nervoſa, nervo medio craſſiori, erecta, ſcapo duplo breviora.

Scapus teres, flexuoſus, erectus, villoſo-ſcaber, raro ſimplex, ſæpius ramoſus, ramis flexuoſo-patulis, ſpithamæus uſque pedalis.

Flores ſecundi, in rachide flexuoſa, rarius pauci, ſæpius 4, 5 vel 6, erecti, cærulei.

Spathæ baſi virides, apice brunneæ, integræ. Singularis planta non ſcapo modo, ſed rachide imprimis flexuoſis dignoſcitur ab aliis optime ſcapo villoſo-ſcabro.

Variat. ſcapo ſimplici et ramoſo.

8. Crispa. I. *Bulbus* reticulatus, ovatus.

Folia circiter quinque, lineari-lanceolata, acuta, marginibus pulcherrime criſpa, glabra, ner-

vo longitudinali craſſo, ſcapo plus duplo breviora.

Scapus ſimplex vel ramoſus, teres, glaber, flexuoſus, erectus, multiflorus, ſubpedalis.

Flores alterni, remoti.

Spatha exterior tridentata, nervis totidem ſtriata; interior bidentata, nervis duobus.

Corollæ tubus ſubviridis; Limbi *laciniæ* cæruleæ.

Antheræ extremitate altera affixæ, inflexæ.

Stigmata reflexo-patentia, apice clavata.

Variat: I. ſcapo ſimplici et ramoſo.
2. corollis cæruleis et albis.

9. Cinnamomea. I. *Bulbus* conicus, deorſum imbricatus, truncatus, margine acuto fibroſo, glaber, magnitudine piſi.

Scapus ſimplex, teres, flexuoſo-erectus, viridi-purpureus, glaber, ſpithamæus.

Folia radicalia duo, margine obverſo vaginantia, lanceolata, obtuſa, ſubfalcato-reflexa, nervo medio elevato, margine criſpo-undulata, ſcapo triplo breviora, digitalia; *cotyledonis* unicum amplexicaule, ovatum, obtuſum, apice reflexum, integrum, glabrum, ungviculare; *caulina* duo, ſpathæformia, remota: inferius convoluto-vaginans vagina longa; apice compreſſum, obverſum: ſæpe criſpum, glabrum, pollicare uſque tripollicare; ſuperius ungviculare.

Flores ſecundi, erecti, a 3 ad 9.

Rachis ſubflexuoſa, glabra.

Spa-

Spatha exterior concava, obtuſa cum acumine, glabra, viridis, apice purpuraſcente, tubo paullo brevior, lineam longa; interior ſubæqualis, apice tenuior, bifida.

Corollæ tubus parum ampliatus, ſubcurvatus, purpuraſcens, ſubungvicularis. Limbi *laciniæ* tres interiores totæ albæ; tres exteriores intus albæ, extus purpuraſcenti-ſtriatæ.

Antheræ erectæ, dorſo ſupra baſin inſertæ, lineari-ſubulatæ, limbo breviores, flavæ.

Capſula ſexſtriata.

Florum ſpica refert *Gladiolum recurvum*; ſed differt corolla regulari.

Foliis criſpis ſimilis eſt *Ixiæ Criſpæ*; differt vero

Foliis lanceolatis, duas lineas latis.

10. Corymbosa. I. *Bulbus* ovatus, truncatus, reticulatus.

Folium radicale unicum, enſiforme, criſpum, ſtriatum, recurvatum, glabrum, digitale, ſcapo duplo brevius; *caulina* unum vel duo, ſpathæformia, amplexicaulia, ſtriata, decurrentia, minora.

Scapus inferne ſimplex, ſuperne paniculatus, anceps, ſtriatus, glaber, flexuoſus, erectus, ſpithamæus.

Rami alterni, dichotomi, compreſſi, faſtigiati.

Flores in ramis ſubumbellato-faſtigiatis terminales.

Spatha viridis apice obtuſo rubicundo.

Corollæ tubus ſenſim ampliatus, longitudine ſpathæ. Limbi *laciniæ* lanceolatæ.

Stigmata apice globoſa.

Variat flore albo et cæruleo.

11. Linearis. I. *Bulbus* ovatus, fibroſus, lævis, magnitudine avellanæ.

Scapus ſimplex, teres erectus, glaber, palmaris, ſpithamæus et ultra.

Folia circiter tria; *infimum* longe vaginans, lineare, utrinque convexum, linea media elevata, anguſtiſſimum, vix lineam dimidiam latum, erectum, parum apice attenuatum, integrum, glabrum, ſcapo paullo brevius, raro æquale. *Superiora* duo ſpathacea, breviſſima.

Flores raro unicus, plerumque duo vel tres, ſecundi.

Spatha convoluta, lanceolata, acuta, ſtriata, glabra; exterior major, longitudine corollæ.

Corollæ tubus albidus. Limbi *laciniæ* obtuſæ cum acumine, ungviculares.

Stigmata revoluto-patentia, purpuraſcentia.

Capſula vix angulata, ſexſtriata.

12. Capillaris. I. *Bulbus* reticulatus, fibroſus, magnitudine avellanæ.

Folia linearia, nervoſa, glabra, ſcapo dimidio breviora.

Scapus teres, apice diviſus, capillaris, erectus, bipedalis, ramis pedicelliformibus unifloris.

Flores

Flores in ramis terminales, vel in apice ſcapi alterni, ſeſſiles, erecti, albidi, venoſo-reticulati.

Spathæ ſcarioſæ venis fuſcis, dentatæ.

Flores in hac ſpecie videntur pedunculati, ſed rami uniflori.

13. Setacea. I. *Folia* linearia, acuta, anguſtiſſima, ſcapo breviora, linea media elevata, glabra, ſubterna; in medio ſcapo folium breve, ſpathis ſimile.

Scapus filiformis, flexuoſus, erectus, pauciflorus, ruber, glaber, digitalis, ſimplex, vel ramoſus vel bifidus.

Spatha ſubinflata, viridis, valde concava, ſtriata, glabra, longitudine tubi ſemiungvicularis.

Corollæ Limbi laciniæ tres exteriores intus albæ, extus rubro ſtriatæ, tres interiores totæ albæ.

Stylus ſtaminibus longior, corolla berevior, filiformis, albus.

Variat: I. α. flore vireſcente, limbi apice albo.
β. flore luteo, limbi baſi fuſca.
2. α. ſcapo unifloro.
β. ſcapo multifloro, ſimplici.
γ. ſcapo multifloro, ramoſo.

Limbi baſi fuſca ſimilis eſt maculatæ, ſed diſtincta ab ea,
α. quod multoties minor.
β. quod ramoſa.
γ. foliis lineari-anguſtis.

14. Scillaris. I. *Scapus* teres, erectus, glaber, vaginatus, ramoſus, pedalis.

Rami filiformes nudi, flexuoſi, laxi, glabri, florentes.

Folia longe vaginantia, linearia, circiter tria, craſſiuſcula, vix lineam dimidiam lata, ſtria duplici profunda, ſcapo breviora, ſpithamæa.

Flores ſecundi, remoti.

Rachis flexuoſa, multiflora, floribus ſæpe decem.

Spatha exterior paullo major, glabra, ſtriata, baſi viridis; apice cinerea, membranacea, integra; interior baſi viridis; apice membranacea, bifida, cinerea.

Corollæ tubus breviſſimus, flavo-vireſcens. Limbi *laciniæ* concavæ, flavæ, tribus exterioribus dorſo purpuraſcentibus.

Stigmata involuta, villoſa, flaveſcentia.

Capſula obſolete trigona, ſexſulcata.

Semina ſubreniformia.

15. Aristata. I. *Bulbus* reticulatus, magnitudine avellanæ.

Scapus ſimplex, teres, erectus, glaber, palmaris, uſque pedalis, vel paullo ultra.

Folia circiter quatuor vel quinque, linearia, quinque-nervia, nervo medio et marginibus craſſioribus, acuta, erecta, glabra, ſcapo dimidio breviora.

Flores ſecundi, rariſſime unicus, ramis duo, ſæpe a quinque uſque ad novem in rachide vix flexuoſa.

Spathæ ſubmembranaceæ, ariſtato-dentatæ.

Corollæ albo-incarnatæ.

16 Pen-

16. PENDULA. I *Radix* moniliformi-articulata: articuli plurimi orbiculati, depreſſi, approximati, carnoſi, ruſeſcentes.

Folia radicalia inferne ſcapum vaginantia, lineari-enſiformia, acuta, ſtriata, glabra, pedalia vel paullo ultra.

Scapus teres, glaber, erectus, inferne craſſitie calami ſcriptorii, ſuperne diviſus, ramis capillaribus nutantibus, flexuoſis, orgyalis.

Spathæ membranaceæ, laceræ.

Corollæ in ramis alternæ, magnæ, incarnatæ, tubo brevi.

Omnium Ixiarium altiſſima, ſpecioſa corollis magnis, cernuis.

17. BULBIFERA. I. *Scapus* ſimplex vel ramoſus, ſubcompreſſus, ſtriatus, glaber, inferne foliis vaginatus, palmaris uſque pedalis.

Folia enſiformia, nervoſo-ſtriata, diſticha, erecta, glabra, ſcapo breviora, ſpithamæa.

Flores tres vel plures, magni, rachide inter flores flexuoſa

Spatha membranacea, nervoſo-reticulata, griſea, apice fuſca, lacera, filamentoſo-ariſtata.

Corollæ tubus brevis, lineam longus: *limbus* ultra medium, non- vero ad tubum uſque 6-partitus: *laciniæ* magnæ, ovato-oblongæ, obtuſiſſimæ, patentes.

Antheræ lineares, longæ, intus convexæ, extus lamelloſæ, albæ.

Capſula ſexſtriata.

Vari-

Variat: α. flore purpureo.
β. flore rubro alboque variegato.
γ. flore flavo.
δ. ſcapo breviſſimo et ſimplici.
ε. ſcapo altiori et ramoſo.
ζ. ſcapo bulbifero.

18. ERECTA. I. *Bulbus* magnitndine avellanæ.

Folia circiter 3 vel 4, enſiformia, multinervia, erecta, glabra, ſcapo duplo breviora.

Scapus teres, glaber, erectus, polyſtachyus, pedalis uſque bipedalis.

Rami alterni, capillares, erecti, digitales.

Flores in ſcapo et ramis ſpicati, in rachide flexuoſa digitali.

Spathæ ſubmembranaceæ, ſubariſtatæ.

Variat corollis luteis et violaceis unicoloribus.

19. MACULATA. I. *Bulbus* avellana nuce duplo major.

Folia tria, quatuor vel quinque; enſiformia, multinervia, ſcapo duplo breviora.

Scapus ſæpius ſimplex, raro polyſtachyus, teres, erectus, ſpithamæus uſque pedalis et ultra.

Rami filiformes, erecti vel patentiſſimi.

Florum ſpicæ terminales, rachide flexuoſa.

Spathæ membranaceæ, baſi griſeæ, apice brunneæ, ſublaceræ.

Corolla ſupra os tubi macula obſcura in baſi limbi.

Adeo ſimilis I. *erectæ*, ut vix quidquam aliud differat, præter maculam corollæ.

Variat:

Variat: *a.* corolla albida.
b. corolla flava.
c. corolla flava apicibus purpureis.
d. corolla albo-cæruleſcente.
e. corolla cærulea.
f. corolla purpurea macula pallida, quæ rariſſima.
g. corolla viridi, quæ pulcherrima, ſpicis ſæpe pedalibus.

20. Crocata. I. *Bulbus* avellana paullo major.

Folia circiter quinque, enſiformia, reflexo-ſubfalcata, multinervia, pollicaria uſque digitalia, ſcapo duplo vel ſæpe triplo breviora.

Scapus ſimplex, teres vel ramoſus, ſubcompreſſus; flexuoſus, erectus, glaber, palmaris uſque ſpithamæus.

Rami patentiſſimi, nudi, ſcapo ſimiles.

Bracteæ baſi griſeæ, apice ferrugineæ, ſubdentato-laceræ.

Flores ſecundi, ſpecioſi, campanulati, tubo brevi, aurantiaci macula ſupra os tubi pallidiori hyalina; raro duo vel pauci, ſæpius quinque vel ſeptem.

Variat: *a.* ſcapo ſimplici, brevi, paucifloro et macula atra ſupra feneſtratam.
b. ſcapo alto, polyſtachyo, multifloro.
c. ſcapo altiori, corollis rubicundis.

Hæc omnium Ixiarum facile pulcherrima, uti ceteræ culta magis ramoſa et ſpecioſa evadit.

C 21. Lan-

21. Lancea. I. *Bulbus* rudimentis foliorum denſe involutus, avellana major.

Folia circiter tria vel quatuor, lanceolato-enſiformia, marginibus et nervo medio craſſioribus, marginibus revolutis, tenuiſſime ſtriata, glabra, erecta, digitalia. Folia unum vel duo ſpathæformia in ſcapo.

Scapus ſimplex, teres, hinc inde compreſſus, flexuoſus, erectus, glaber, foliis duplo longior.

Flores ſecundi, circiter ſex, albo-purpuraſcentes.

Spathæ cinereæ, apice ferrugineæ, obtuſæ, integræ.

22. Pentandra. I. *Scapus* ramoſus vel ſimplex, teres, flexuoſus, glaber, pedalis.

Folia enſiformia, ſtriata, glabra, ſcapo multoties breviora.

Florum ſpica longa, interrupta, flexuoſa.

Spatha membranacea, ſexlineata, longitudine tubi; exterior major, carinata, tridentata.

Corollæ tubus vireſcens, brevis; limbi *laciniæ* purpureæ.

Filamenta ſæpius tria, rarius 5 et 4, ori tubi inſerta, limbo duplo breviora, filiformia, albida.

Antheræ ovatæ, incumbentes ſeu horizontaliliter nutantes, ſubcompreſſæ, didymæ, flavæ.

Stigmata tria ſæpius, rarius vero 5 et 4, reflexo-patula, filamentis paullo breviora, obtuſa, lineam longa, plumoſa.

Capſula trigona, ſexſulcata.

Obſ.

Obſ. E filamentis 4, ſæpe bina connata inveni in unum corpus cum ſtigmatibus 4, antheris ſeparatis vel connatis.

Variat floribus triandris tribus ſtigmatibus; tetrandis ſtigmatibus 4; et pentandris ſtigmatibus 5.

23. Falcata. I. *Bulbus* conicus, deorſum imbricatus, truncatus margine acuto fibroſo, magnitudine piſi.

Scapus ſimplex et ramoſus, glaber, ſuperne purpuraſcens, multiflorus.

Folia diſticha, reflexo-falcata, ſtriata, glabra, ſcapo duplo breviora.

Flores alterni, unus, duo vel plures.

Corollæ tubus ruber. Limbi *laciniæ* tres interiores rotundatæ, albæ; exteriores intus albæ, extus rubræ.

Stigmata flexuoſo-involuta, hirta.

Variat: ſcapo ſimplici et ramoſo, palmari et ſpithamæo; floribus alternis et ſecundis; rachide vix flexuoſa, et valde flexuoſa.

24. Excisa. I. *Bulbus* globoſus, fibrilloſus, glaber, piſo minor.

Folia radicalia duo, ovata, obtuſa, glabra, margine interiore amplexantia, ibique pro ſcapo exciſa, patentia, ſemipollicaria. Referunt folium unicum, bifidum. Folium infra medium ſcapi ſpathas referens, ſolitarium.

Scapus teres, flexuoſus, erectus, glaber, uniflorus et multiflorus, digitalis & palmaris.

Spatha glabra, apice obtuſo, ſubcrenato; exterior viridis, tubo brevior.

Corollæ tubus ruber. Limbi *laciniæ* obtuſiſſimæ, patentes; extus rufeſcentes, rubro-ſtriatæ; intus albæ, rubro-ſtriatæ.

Antheræ brunneæ, erectæ.

Stigmata parva, revoluta, hirta.

Rariſſime caulis medio cauliculum edit, uniflorum.

§. V.

SYNONYMA.

1. *fruticoſa*.	Linn. Supplem. Syſt. Nat. p. 93.
2. *minuta*.	ibid. p. 92.
3. *bulbocodium*.	Ixia Bulbocodium. Linn. Syſt. Nat. Tom. 2. p. 76 mantiſſ. p. 320 Sp. Pl. p. 51.
	Ixia roſea? Linn. Syſt. nat. T. 2. p. 75.
	Ixia quadrangula. de la Roche Diſp. p. 16.
	Ixia bulbocodioides. ibid. p. 19.
5. *piloſa*.	Linn. Suppl. Syſt. Nat. p. 92.
6. *hirta*.	Ixia inflexa. de la Roche Diſp. p. 15.
7. *ſecunda*.	Ixia flexuoſa? Linn. Sp. Pl. p. 51.
	Ixia ſcillaris? Linn. Syſt. Natur. Tom. 2. p. 76. Sp. Pl. p. 52.
	Ixia ſecunda. Berg. Pl. Cap. p. 6. de la Roche Diſput. p. 17.

8. *Cri-*

8. *criſpa.* Linn. Supplem. Syſt. Nat. p. 91.

9. *cinnamomea.* Linn. Supl. Syſt. Nat. p. 92.
Europæis. Caneelbloem et Avondbloem Caneelbloem.

10. *corymboſa.* Caryophyllus Monomotapenſis, nervoſis Buplevri foliis, intus cavis, flore cæruleo, cauliculis ſecundum longitudinem alatis. Pluken. Alm. p. 87. Tab. 275. fig. 1.
Ixia corymboſa. Linn. Sp. Pl. p. 51.
Ixia imbricata? de la Roche Diſp. p. 17.

11. *linearis.* Linn. Supplem. Syſt. p. 92.

12. *capillaris.* ibid. p. 92.

16. *pendula.* ibid. p. 91.

17. *bulbifera.* Ixia bulbifera. Linn. Sp. Pl. p. 51. Syſt. Nat. Tom. 2. p. 76.
Ixia monanthos. de la Roche Diſp. p. 21.
Europæis: Vluweelbloem.

18. *erecta.* Ixia polyſtachya Linn. Sp. Pl. p. 51. Syſt. Nat. Tom. 2. p. 76.
Ixia erecta. Berg. Plant. Cap. p. 5,
Ixia thyrſiflora. de la Roche. Diſp. p. 20.

19. *maculata.* Linn. Syſt. Nat. Tom. 2. p. 76. Mant. p. 320.

20. *crocata.* Ixia crocata. Linn. Syſt. Nat. Tom. 2. p. 76. p. 320. Spec. Pl. p. 52.
Ixia Milleri. Berg. Pl. Cap. p. 8.

22. *pen-*

22. *pentandra.* Ixia ſcillaris? Linn. Sp. Pl. p. 52.
Syſt. Nat. Tom. 2. p. 76.
Ixia pentandra. Linn. Supplem. p. 92.
23. *falcata.* Linn. Supplem. Syſtem. p. 92.
Europæis: Avondbloem.
24. *exciſa.* Linn. Supplem. Syſt. Nat. p. 92.

§. VI.

LOCUS.

In extremo angulo auſtrali Africes omnes Ixiæ ſedes ſuas fixerunt et ex his paucæ ſunt, quæ alibi ſponte creſcant. Sic inveniuntur:

fruticoſa in montibus Platte Kloof et Rivier Zonder End dictis. Etjam inventa fuit in terra del fuego a Prof. Forſter.

minuta prope Cap in collibus rarius et extra Zoutrivier locis arenoſis inundatis.

bulbocodium in Leuweberg, in collibus infra Duywelsberg inter urbem et fortalitium copioſe et alibi, etiam in alpibus Italicis.

humilis in Picketberg et collibus circum Cap.

piloſa, *ſetacea*, *falcata*, et *exciſa* in collibus circum urbem Cap.

hirta, *capillaris* et *ariſtata* in arenoſis humidis hinc inde.

ſecunda in collibus Grœne Kloof et Roode Sand, atque in arenoſis Swartland.

criſpa in collibus Roode Sand et juxta Picketberg.

cinnamomea in collibus Leuweſtaart.

corym-

corymboſa in ſabuloſis et ipſis viis Swartlandiæ.
linearis in campis arenoſis inter Cap et Stellenboſch.
ſcillaris in collibus Grœne Kloof, Duywelsberg, Leuwekop et alibi.
pendula in regione krumrivier prope ipſum fluvium ejusdem nominis et in locis adjacentibus humidis copioſe.
bulbifera in Roode Sand copioſiſſime, in collibus Leuweſtaart rarius, in arenoſis Swartland et alibi.
erecta infra Duywelsberg, in collibus Grœne Kloof, arenoſis Swartland et alibi ſat vulgaris.
maculata b. et c. prope Bergrivier; d. et e. in collibus prope Grœne Kloof; a. b. et c. in arenoſis Swartland; f. in Saldahnabay; g. in Roode Sand; alibique vulgatiſſima et maxime varians in diverſis locis.
crocata cis et trans Swellendam uſque ad Viſchrivier.
lancea infra Picketberg.
pentandra extra Cap, prope Grœne Kloof in collibus.

§. VII.

FLORENDI TEMPUS.

Plurimæ Ixiæ in capite bonæ ſpei primo vere florere incipiunt; paucæ vel hyeme proveniunt vel in ſeram uſque æſtatem perſiſtunt. Quæ loca depreſſa, arenoſa et inundata amant, maturius hoſce exornant campos; montes vero et colles quæ inhabitant ſpecies, ſerius florent.

Men-

Menſibus Majo, Junio, Julio dudum floret *minuta.* Junio, Julio, Auguſto: *bulbocodium*, *piloſa*, *ſetacea falcata.* Auguſto, Septembri, Octobri: *humilis*, *hirta*, *ſecunda*, *criſpa*, *cinnamomea*, *corymboſa*, *linearis*, *capillaris*, *ſcillaris*, *ariſtata*, *bulbifera*, *erecta*, *maculata*, *lancea*, *pentandra*, *falcata*, *exciſa.* Octobri, Novembri, Decembri: *fruticoſa*, *pendula*, *crocata.*

§. VIII.
USUS.

Edules quidem harum aliquot ſunt ſpecies, imprimis animalibus fodientibus; nullæ tamen vel Hottentottis vel Europæis valde expetitæ. Ob flores vero, qui et pulcherrimi et coloribus ſæpe multum variantes ſunt, in Hortos Magnatum introductæ coluntur ibique ſpecioſiſſimæ evadunt.

Odorem noctu et veſperi ſvavem ſpargunt *cinnamomea*, *piloſa* et *falcata*, veſperi flores ſuos aperientes, ideoque hæ, imprimis *cinnamomea* a pueris collectæ domibus in vitris aqua repletis ſervantur.

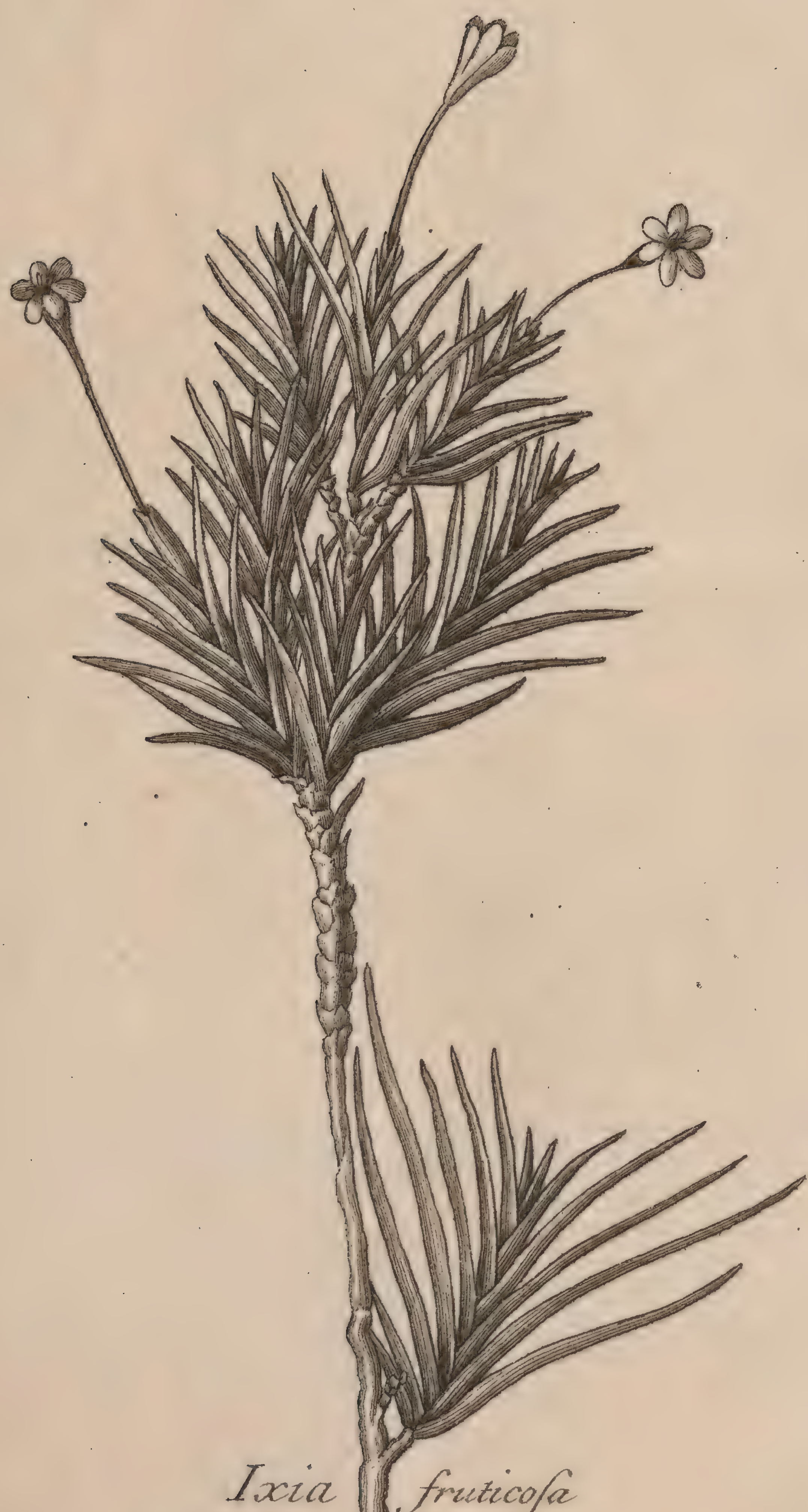
Circa horam quartam ſpecies hæ flores ſuos aperiunt, et quidem adeo adcurate, ut horam veſpertinam inde concludere liceat, niſi inſtet pluvia, quam tum floribus clauſis præſagit.

Ixia minuta

Ixia falcata

Ixia fruticoſa

Ixia exciſa

J. D. Lundmark del. *Akrel Sc.*

Ixia cinnamomea
Ixia capillaris
Ixia criſpa

